

This project is
funded by the
European Union

ABCDE Posavina

Agricultural Biomass Cross-border Development of Energy in Posavina

EU fondovi i finansiranje projekata u BiH

Borut Bosančić
Univerzitet u Banjoj Luci

Odžak, 14. 09. 2012.

- Razlozi finansiranja projekata proizvodnje energije iz poljoprivrednih izvora
- Finansiranje iz EU izvora
- Finansiranje iz domaćih izvora
- Podsticaji
- Privatni kapital
- Rješenja iz okruženja
- Primjer farme Livač iz Aleksandrovca, kod Banjaluke

- Proizvodnja energije iz poljoprivrednih izvora korisno:
 - Za svako gazdinstvo koje je u mogućnosti da proizvodi
 - Za lokalnu društvenu zajednicu
 - Za širu zajednicu
 - Za ljudsko društvo u cjelini
- Razlozi:
 - Rješenje pitanja otpada i viškova
 - Iskorištavanje novih sirovina koje su zagađivale životnu sredinu ili su bile neiskorištene
 - Razvoj

- Finansiranje iz vlastitih sredstava
- Finansiranje kroz suvlasništvo
- Projektno finansiranje
- Finansiranje od strane trećeg lica
 - Iz komercijalnih izvora
 - **Iz namjenskih fondova i sredstava**

- Gradnja postorojenja za iskorišćavanje otpada se podstiče u svim državama EU i onima koje pretenduju da budu članice
- Fondovi:
 - Privatni
 - Regionalni
 - Državni
 - Međudržavni
 - Globalni

- Načini finansiranja:
 - Bespovratna sredstva
 - Učešće
 - Subvencije
 - Stručna pomoć
 - Pomoć u vidu olakšane administracije
- Posebno u našim uslovima značajni pilot projekti koji dobijaju posebnu pažnju u svakom smislu, uključujući i olakšane finansije
 - Demonstraciona postrojenja sa obavezama širenja tehnologije

- Karbon-kredit
 - Namjena smanjenje emisije CO₂
 - Kontaktirati UNFCCC (UN Framework Convention for Climate Change)
 - Stranica *www.carbonfinance.org*
- CDM
 - Namjena povećati uključenje u projekte mehanizama energetske čistog razvoja
 - Centar za CDM (Clean Development Mechanism) u entitetima
 - Za ove projekte i kontakt obratiti se nadležnim Ministarstvima zaduženim za očuvanje životne sredine

- Program IPA (Instrument za predpristupnu pomoć)
 - Razvojni projekti
- Program INTERREG III B CARDSES
 - Sredstva za projekte očuvanje životne sredine
- Program ENPI (Instrument za evropsko susjedstvo i partnerstvo)
 - Podsticanje razvoja i saradnje
- FP7
 - Okvirni program za istraživanje i razvoj
 - Primjena obnovljivih izvora uključujući i biomasu

- Program EREC
 - European Renewable Energy Council
 - www.eubia.org
- CIP - Program konkurentnosti i inovacija
- IEE – Inteligentna energija Evrope
-
- EBRD – Evropska banka za obnovu i razvoj
-
- EIB – Evropska investiciona banka

- KfW – Njemačka banka za obnovu i razvoj
- UNECE – UN ekonomska komisija za Evropu
- Brojni drugi programi i fondovi, a pomoć se upućuje za:
 - Izradu plana i projekta
 - Provođenje
 - Studije izvodljivosti
 - Idejni projekat
 - Demonstraciona postrojenja
 - Komercijalni projekti

- EU/EBRD Western Balkans Private Sector Support Facility ("WB-PSSF") uključuje dvije linije zajmova namijenjenih specifičnim projektima u sljedećim prioritetnim područjima:
 - SME Competitiveness Support Facility (SME-CSF) namijenjen podupiranju investicija malog i srednjeg poduzetništva (SME) sa ciljem unaprjeđenja konkurentnosti i održivosti poslovanja u procesu pristupa EU;
 - Sustainable Energy Financing Facility (SEFF) namijenjen podupiranju investicija u energetske efikasnost (EE) i **obnovljive izvore energije (OIE)**

elektrane na bioplin	Referentna cijena (Rc) (KM/kWh)	Tarifni koeficijent (C)	Garantovana cijena $G_c = R_c \times C$ (KM/kWh)
do 150 kW	0,1226	1,21	0,1484
od 150 kW do 1 MW	0,1226	1,19	0,1459
od 1 MW do 10 MW	0,1226	1,17	0,1434
preko 10 MW	0,1226	1,15	0,1410

elektrane na tekuća biogoriva	Referentna cijena (Rc) (KM/kWh)	Tarifni koeficijent (C)	Garantovana cijena $G_c = R_c \times C$ (KM/kWh)
do 150 kW	0,1226	1,21	0,1484
od 150 kW do 1 MW	0,1226	1,19	0,1459
od 1 MW do 10 MW	0,1226	1,17	0,1434
preko 10 MW	0,1226	1,15	0,1410

kruta biomasa iz šumarstva i poljoprivrede	Referentna cijena (Rc) (KM/kWh)	Tarifni koeficijent (C)	Garantovana cijena $G_c = R_c \times C$ (KM/kWh)
do 150 kW	0,1226	1,47	0,1802
od 150 kW do 1 MW	0,1226	1,45	0,1778
od 1 MW do 10 MW	0,1226	1,43	0,1753
preko 10 MW	0,1226	1,41	0,1729

- Visina otkupnih cijena za energiju iz biomase je definisana Odlukom o visini garantovanih otkupnih cijena i premija za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora ili u efikasnoj kogeneraciji (Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske, br. P-33-570-130/11, od 25.11.2011.)
- Garantovana otkupna cijena
 - Elektrane na čvrstu biomasu
 - snage do 1 MW 0,1988 KM/kWh
 - snage preko 1 MW do 10 MW 0,1730 KM/kWh
 - Elektrane na poljoprivredni biogas
 - snage do 1 MW 0,2254 KM/kWh

- Govedarska farma Livač u Aleksandrovcu kod Banjaluke
- Proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda – sir Trapist
- Izgrađeni i stavljeni u pogon kapaciteti za proizvodnju energije iz otpadne biomase sa gazdinstva
- Sredstva obezbijeđena od strane finansijera iz EU
- U početku nije bilo oguće uključenje u sistem, ali problem se rješava admisnistrativno, tehnički i zakonskim rješenjima koja će omogućiti dalji razvoj ovog sektora

This project is
funded by the
European Union

This project is
funded by the
European Union

ABCDE Posavina

Agricultural Biomass Cross-border Development of Energy in Posavina

EU fondovi i finansiranje projekata u BiH

Borut Bosančić
Univerzitet u Banjoj Luci

Odžak, 14. 09. 2012.

